

Előfizetési ár

MAGYAR DOHÁNYÚJSÁG^{ra}

Egész évre . . . 4 frt.
Fél évre . . . 2 frt.
Negyed évre . . . 1 frt.

Megrendelés a kiadóhivatalban
vagy utalvánnyal minden
postahivatalnál eszközölhető.

SZERKESZTŐSÉG:

Budapest,
Váci-körút 85. szám.

Előfizetési ár

MAGYAR DOHÁNYÚJSÁG^{ra}

Egész évre . . . 4 frt.
Fél évre . . . 2 frt.
Negyed évre . . . 1 frt.

Megrendelés a kiadóhivatalban
vagy utalvánnyal minden
postahivatalnál eszközölhető.

KIADÓHIVATAL:
Budapest, V. Alkotmány-
utca 27, I. em. 15.

MAGYAR DOHÁNYÚJSÁG.

A dohánytermelést és dohánykereskedést felkaroló gazdasági szaklap.

Tartalom: T. Olvasóinkhoz. — A simított dohányok elhelyezése és bálozása. Irta: D. V. — A magyar kir. dohányjövődék 1867-től 1881-ig. Irta: Kazay Rezső. — A kerti és tiszai levelek termelési eredményének összehasonlítása. Irta: Szentkirályi Ödön. — A dohányférgék elleni harc. Irta: Steinwarter Ödön dohánybev. hiv. kezelő Szegeden. — A dohány a német országgyűlésen. — Vegyesek. — Hirdetés

Tárca: Dohányzó alakok. Irta: R. . . . I.

T. Olvasóinkhoz.

A jelen számmal befutottuk lapunk fenállásának második évét.

Azt hisszük, alig van szaklap, melynek kezelése nehezebb körülmények közt jött volna létre, mint a »M. Dohányújság«, mert minden ilyenféle vállalatnál vagy nagy tőkebefektetés vagy több tagból álló társaság, mely befolyásos ismeretség folytán képes azt minden lehető oldalról kürtölni, terjeszteti, áll a lapnak rendelkezésére; ezekre e lap szerkesztő-kiadóinak módja nem volt, mert sem tág ismeretség, sem nagy tőkealap nem állt rendelkezésére; csak szerényen jött »Magyar Dohányújság« a világra, de azon bizonyos tudattal, melyet már most egész bátran kimondhatunk, hogy egy ilyen életkérdéses dolog hajótörést nem szenvedhet, főképp ha figyelembe vesszük, hogy talajunk és klimatikus éghajlatunk mellett nemzetgazdasági szempontból, már csak a gabona fajok árának lent léte miatt is, a dohány termelési rendszeres kezeléséhez nyulni kénytelenítve vagyunk.

A józan ész parancsolja, hogy minden lehető elkövessünk, a mivel a gazdaságunk pangó állapotán segíthetünk; s szerintünk a dohánytermelés van hivatva arra, hogy a jelen gazdasági válságból némileg kiscigítsen, mert a jó dohánynak mindig meg van az ára, bármilyen körülmények között is, minthogy a világ minden részén a pipázás és szivarzás, szóval a dohány szükséglete napról-napra óriási mérvben fokozódik és így a jó dohány kell, hogy nagy jövője legyen.

Igy vélekedtünk, a midőn a »Magyar Dohányújság« megteremtésére gondoltunk. tudván azt is, hogy a világ a jelen korszakban haladni tud. Megmutatta e haladási képességet a gazdaság minden más ága. Miért legyen tehát csak a dohánykultúra mellőzve, tényleg parlagon hagyva?

Mert valljuk meg, vajmi kevesen törődtek a dohány termelési javításával.

Igaz, hogy feltűntek egyes buzgó, szakértő emberek, kik kiadtak műveket a dohány körül tett tapasztalásai eredményéről, de bizony igen sok felvágatlan maradt és ez is csak igen szűk körben volt és sohasem hatott oda, a hová tulajdonképpen hatnia kellett volna: a nép közzé. Egész más egy lap, mely az országnak minden rétegébe behatol, mert egyrészt könnyen megszerezhető, másrészt már czéljával fogva szivesebben is fogadtatik.

Hogy visszhangra talált az eszme, azt már ma bizonyítja a lap két éves fennállása; hogy a lap kitűzött hivatásának megfelelő, igazolja azon számtalan elismerés, melyben lapunk országosra terjesztésére.

De legjobban bizonyítja a dohányjövődéki központi igazgatóság, mely lapunk létjogát, sőt szükségességét felismerve, be-

cses támogatásába venni jónak látta, miután irányát és működését egészen helyesli.

A szakértő országos dohánybevéltő hivatalok tisztviselői, kezelői és felügyelősei teljes elismeréssel nyilatkoznak lapunk felől. Mindezek méltatlanra nem ruházták volna bizalmukat; hanem igenis pártfogják lapunkat azért, mert tudják, hogy a mikor lapunk érdekében tesznek, azt az egész magyarországi dohánytermelői érdekében teszik.

A nevezett hivatalok egyes tagjai, kiknek szíven fekszik a dohányügy és fáradhatlanul annak emelésén működnek, a Magyar Dohányújság hasábjain terjesztik a dohány helyes kezelésének tanait, és így a Dohányújság terjesztése által lesz módjuk a dohánytermelés terén szükséges oktatásokat terjesztetni.

Országosan ismert erők, kik e szakmában a legjártaabbak, a jövőre megígérték szellemi támogatásukat.

Azért tehát már ma egész önértzetesen elmondhatjuk, hogy lapunk szálard alapra van fektetve és hivatva van a dohánytermelési rendszeresítésére a leghatékonyabb eszközül szolgálni.

A mennyiben oly tetemes anyag van, hogy azt kimeríteni alig lehet, elhatároztuk, hogy a szükségeshez képest koronként 1/2 vagy egész iv mellékletet adunk vagy esetleg, ha szükségesnek fogjuk látni, állandóan megnagyobbított lapunkat. Természetesen erre csak úgy leszünk képesek, ha azok, kik már eddig is támogattak bennünket, továbbra sem fogják tőlünk támogatásaikat megvonni, és mindazok, kik hivatva vannak lapunkat igénybe venni, szives pártolásokban részesítenének.

Jelen számunkkal olvasóink ez évben a »Magyar Dohányújság« utolsó számát veszik, s ezuttal 1886. évi január 1-jétől kezdve új előfizetést nyitunk.

Hogy eddig megfuttat pályánkon menyire feleltünk meg kitűzött feladatunknak, azt olvasóink jobban megítélhetik, mint mi. Annyi bizonyos, hogy a mit ígértünk, azt beváltottuk. Minden erőnkkel azon voltunk, hogy hazai dohánytermelőink érdekében használjunk, s gyakorlati utmutatással megjelöljük a termelés különféle munkanemjeiben a követendő legjobb irányt. E tekintetben folyvást kitűnő erők támogattak bennünket, s a lefolyt évben nem egy jeles dohánytermelőtől hoztunk személyes tapasztalatokat alakuló hasznos közleményt.

Hogy gyakorlati utmutatásaink méltánnyal találkoztak, bizonyítja az is, hogy több tekintélyes magyar és német lap (ezek között a legnagyobbak a Pester Lloyd, Egyetértés, Pesti Napló) több közleményünket átvették. A vidéki lapok nagy része, különösen a gazdasági szaklapok úgy a fővárosi összes lapok mind elismerőleg nyilatkoztak a »Magyar Dohányújság« felől.

S nekünk nem kis örömünkre szolgál az is, hogy számos előfizetők fejzte ki elismerését azokért a jó tanácsokért, miket lapunkban a termelésre vonatkozólag adtunk.

A dohányügyre vonatkozó minden hivatalos értesítést e lapok után első sorban közölhetünk.

És minél jobban pártfogol minket az érdekeltek közönség, annál többet nyújthatunk neki. Egész bizalommal felkérjük tehát olvasóinkat, hogy bennünket támogatni s lapunkat körükben megismertetni s terjesztetni sziveskedjenek.

Fogadják egyszersmind köszönetünket lapunk barátai, olvasói és mindazok, kik lapunk terjesztésében eddig közreműködtek. Vegyék tőlünk azon ígéretet, hogy úgy mint eddig és ha lehet még jobban igyekezni fogunk tőlünk kitelhetőleg mindent elkövetni, hogy a dohánytermelés terén legalább némi javítást eszközöltesünk.

Lapunknak előfizetési ára:

Egész évre 4 frt.
Fél 2 »
Negyed 1 »

Daróczy Vilmos,
szerkesztő és kiadó.

A simított dohány elhelyezése és bálozása.

Sokat irtunk már a simításról, de arról eleget írni alig lehet; egy évi munkálatnak a befejezése a simítás, és ha rosszul fejezzük be, a legjobban kezelt dohányt is ezen munka helytelen végzésével tönkre tehetjük és egész évi, nagy fáradsággal és költséggel tett munkálkodásunk elvész; holott a rendszeres simítás a kissé elhanyagolt munkálaton sokat segíthet, s mint a példaszó mondja: a jó kertész a simító asztalon csinálja meg a dohányt.

Az eddigi zsenegés lány idő*) igen veszelyes következtetéseket vonhat maga után; a kertész elhiteti a gazdával, hogy ezen idő a simításra nagyon alkalmas, a dohánylány, puha, jól kilehet egyengetni, rajta tehát egész erővel, hadd menjen; különösen ott, a hol a beszállítási határidő közel van, épen gőzerővel használják fel ezen alkalmas jó időt. Igaz, hogy most nem kell a dohányt sem esőre kitenni, sem más mesterséges níveltet vele végbe vinni, hogy ezáltal simítható legyen; van abban most elég nedv, mely még eddig ki nem párolgott és melyet a jelen nedves időben magába vonz különösen az ez évben oly későn szedett, már általam említett későn fejlődött dohányok, melyek rendszeres előbb simítatnak a korábban szedettekénél. Figyelmeztetem a gazdákat, vegyék ezt fontolóra, s ha a dohányt ilyen állapotban látjuk, mint a minőnek itt ecseteltem, szüntessék meg a simítást és várjanak jobb időre, míg az idő felderül és bekövetkeznek a fagyások, mert kiszámíthatatlan lesz a kár, melyet önmagoknak, a beváltó hivataloknak és kereskedőknek okoznak, dohányunk renoméját még jobban súlyosztja a külföld előtt, pedig minden erőnkkel oda kellene törekednünk, hogy azt emeljük.

A csomózásnál nem csak arra kell vigyázni, hogy a magasabb osztályok, neve-

*) E cikk írása után az idő jobbra fordult, fagygni kezd, és ha így marad, nem lesz szükséges a munka folyamát megakadályozni. Szerk.

zetesen a válogatott, I. és II. osztályok kellően legyenek összerakva, de arra is nagy súlyt kell fektetni, hogy a III. osztályu dohányok úgy legyenek összeválogatva, hogy azokból kihányás ne váljék, mert a jelen szigorú rendszernél fogva, ha a III. osztályu dohányok összekevertetnek kihányás-levelekkel, bármily csekély mennyiségben legyen is az utóbbi, azonnal kihányásnak vétetnek. A teljes rendszeres simitásmódra nézve utalom olvasóinkat mult számunkban L á n g Ferenc tolnai dohánybevaltó felügyelő páratlan szakértelemmel és buzgósággal irt „Osztályozási szabályzat” című cikkére. A harmadik osztályba ne legyen azon összegöngyölt, kissé simitott roncsalek, összetörött, feketés, égett vagy simitatlan korhadó levél, mert, ha ezek egyáltalán hasznavehetők, a kihányási, és nem a III-ik osztályhoz tartoznak.

Ez nagyon lényeges dolog és a gazdákra káros következzéssel lehet, azért nagyon is kifizeti magát, hogy erre kiváló gondot fordítsanak, mert az árkülömbőség a két osztály között lényeges. Láng urnak fentebb említett cikke eléggé világosan van írva és a ki nem sajnálja azt a kis fáradságot, azt figyelmesen elolvasni, és úgy jár el, a mint ott mondva van, bizonyára nem fogja megbánni.

A becsomózott dohányt mint már több ízben említettem, minden reggel a simitó helyiségből ki kell szállítani, tökéletes szellős, száraz helyen a pajtában deszkára, vagy jó vastagon alá teregetett száraz, tiszta szalmára keskeny és legfeljebb egy méter magasúgú bányákba rakni, úgy hogy a közepe ne legyen bélelve. Óvakodni kell attól, hogy a bánya a fal közelébe jöjjön, vagy éppen olyan helyre, ahol valami nyílás által hó vagy eső érheti. Gyakran meg kell nézni, és ha melegdini talál, mindig szépen át kell rakni, úgy hogy az eddigi felső része alul essék, alsó része pedig felül jöjjön.

A beszállítás előtti napon a dohányt bába kell rakni, de leszorítani csak akkor kell, a midőn már a szállítást megkezdjük, mert a dohánynak egyáltalán nem használ, ha sokáig van leszorítva, különösen ha az nyirkos. A bálózás módozataira még visszatérünk; de ezuttal is annyit felemlítünk, hogy nem czélszerű, sőt káros, ha a bálók tulságos nagyra készítettnek. Különösen oly vidéken szokott az így lenni, a hol a fuvaros nem mázsaszámra, de bálaszámra szá-

litja a dohányt és itt a dohányos nagy nyereséget vél csinálni, ha két-három méter-mázsás bálákat csinál, a mely azonban nagy sulyánál fogva össze-vissza rázódik, sok esetben szerte szét megy, és a dohányban akkor sokkal több kár van, mint a mennyit a fuvaron nyer. Legczélsezerűbb 150 kgr. súlynyi bálákat csinálni, mert ezekkel tisztességesen lehet elbánni.

D. V.

A magy. kir. dohányjövődék 1867-től 1884-ig.

Irta: KAZAY REZSŐ.

(19-ik folytatás.) (Utánnyomás tilos.)

A következő évek termelési eredményei tehát a következők:

év	termesztők száma	beültetett földterület holdakban	beváltott dohány	Összes beváltási költség
1872	43783	68418	610208	5654172 frt 76 kr.
1873	49139	72400	552346	5954078 > 73 >
1874	51456	74982	430368	4693424 > 50 >
1875	54695	84146	682908	7576941 > 36 >
1876	62309	105574	577429	11303505 > 86 >
1877	53190	101014	604331	8187865 > 66 >
1878	49991	103584	441640	8212299 > 63 >
1879	44647	100813	409785	7621995 > 64 >
1880	40748	94741	346103	6486124 > 24 >
1881	43792	102711	664802	12110678 > 73 >
1882	39692	98066	521882	9402275 > 72 >
1883	34204	95649	472687	8602534 > 62 >

Ezen 12 év alatt, de általában 1868 óta a legkedvezőbb dohánytermelési év 1881 volt, a midőn is 664802 métermázsas dohány lett beváltva a kincstári dohányraktárakban s melyért tizenkét millió forintot felül lett kifizetve! Olyan összeg, mely hatalmasan bizonyítja, hogy hazánk par excellence dohánytermelő ország.

Nézzük még ezen 12 év alatt a dohánytermelés milyenségének tükrét is a termelt szivarboríték mennyiségekben, melyek a következők:

1872-ben	10272	bécsi mázsas	1.6%
1873-ban	7180	bécsi mázsas	1.2%
1874-ben	5397	bécsi mázsas	1.2%
1875-ben	8660	bécsi mázsas	1.2%
1876-ban	5192	métermázsas	0.9%
1877-ben	2832	métermázsas	0.6%
1878-ban	7075	métermázsas	1.6%
1879-ben	7008	métermázsas	1.7%
1880-ban	5626	métermázsas	1.6%
1881-ben	9038	métermázsas	1.3%
1882-ben	5213	métermázsas	0.9%
1883-ban	2940	métermázsas	0.6%

Miből egyszersmind kitűnik, hogy hazánkban a szivarboríték-anyag előállítása semmi előmenetelt nem tett, sőt az utóbbi években, mivel a kvalifikálás szigorubb lett, tetemesen alászallott, úgy hogy az 1883-ik évben az összes termelt dohánymennyiségnek csak 0,6 százalékat tette.

közé; a szegény eldugja fagyos kezét, begöngyöli nyakát úgy, hogy csak a pirosló orrlát-szik az arcából; messze esik még a »stáció« nagyon; nem bírja ki odáig; a zsinnegel összekötött lábbeli is felmondja már a szolgálatot. Szegény fiu, csak úgy czammog már, nehéz a szél ellen menni. De nini! Itt egy nagy fatörzs! A vándor megáll előtte, megtámasztja derekával s a szél nem éri őt; lassu óvatossággal veszi ki pipáját, aczélt, kovát és táplót; rápörköli. A szél el-elkapkodja az illatos füstöt, hanem azért a fagyos orr, a hideg kéz fölmelegszik a pipán; a vándor újra utnak indul. Nem esik már messze a stáció, kibírja ő így odáig!

Messziről nézem, mint hasogat mély barázdákat a hatórkörös gazda a szántóföldön; az igások húzzak az ekét, gazduram az ekeszarvát fogja s gondosan tekint jobbra-balra; hogy az ekavas kőbe ne akadjon, meg hogy a szárazabb helyen mélyebbre hatoljon. Meg-megállítja a marhákat, mintha nem jól menne ma a szántás; tán hibás az eke? Vagy a »Csákó-

A mi az egyes években és holdanként el-ért eredményeket illeti, azok a következők:

Év	dohány	pénz.
1872	891 bécsi font	80 frt — kr.
1873	763 bécsi font	79 > 84 >
1874	574 bécsi font	60 > 68 >
1875	811 bécsi font	87 > 58 >
1876	546 kilo	104 > 76 >
1877	455 kilo	78 > 71 >
1878	426 kilo	77 > 26 >
1879	408 kilo	78 > 98 >
1880	365 kilo	66 > 62 >
1881	647 kilo	114 > 99 >
1882	532 kilo	93 > 38 >
1883	494 kilo	87 > 72 >

A legmagasabb holdanként elért eredmény tehát 114 forint és 99 krajczár volt az 1881-ik évben, mikor is az ország egyes dohánytermelő vidékein 160—170 forint is éretett el holdanként.

Az osztrák kezelőségnek átadott dohánymennyiségek csak 1876 óta vannak a statisztikában kimutavta s ezek a következők:

Év	dohány	pénz
1876	298297 métermázsas	5896968 frt 20 kr.
1877	284674 métermázsas	4976322 > 97 >
1878	266626 métermázsas	5046746 > 52 >
1879	225779 métermázsas	4069530 > 36 >
1880	238304 métermázsas	4521270 > 07 >
1881	407718 métermázsas	7184722 > 18 >
1882	285139 métermázsas	4922266 > 95 >
1883	289301 métermázsas	5286864 > 73 >

Fizetett Austria ennélfogva Magyarországnak 8 év alatt dohányért kerek 42 millió forintot vagyis évenként átlag 5,2 millió forintot.

(Folyt. kov.)

A kerti és tiszai levelek termelési eredményének összehasonlítása.

(Befejezésül a verpeléti dohánytermelésről megjelent leírásnak*.)

Irta: SZENTKIRÁLYI ODÓN.

A két faj dohánytermelési eredményének összehasonlíthatásához nem lenne talán felesleges a tiszai levél név alatt beváltott anyaggal való elbánnást is leírni, de ezen categoriához tartozó dohány az országban legelterjedtebben termeltetik, különlegességet nem is képez, tehát a dohánytermelés általános elveitől eltérőleg nem is kezeletik, s minthogy e lap hasábjában bizonyára pontosabban és kimerítőbben már is leíratott a dohány termelés egyes munkája, és azt szűkebb keretben kimerítőbben hozni nem is lehetne, tehát kerülve az ismétlést, a tiszai levél előállítása leírását mellőzve, csak annyit a megjegyzendő, hogy a tiszai dohánynyali elbánnás bizonyára kevesebb baj es veszőséggel jár, mint a kerti levelekkel munkák.

Felsőbb helyről nyert engedély alapján a kápolnai kir. beváltó hivatal által 1884. évben átvett dohányról a statisticus kimu-

* Az előbbi közleményeket lásd a „Magy. Dohány-ujsga” f. évi 19. és 20. számában. Szerk.

TÁRCZA.

Dohányzó alakok.

Apró rajzok.

Irta: R d J.

— A „Magyar Dohány Ujság” eredeti tárczája. —

Masiroznak a katonák; csurog az izzadság a hadi honlókáról, mert nehéz a bornyu, nehéz a fegyver, szorít a bakkancs; égetőn szúr a nap, hanem azért lépést kell tartani és: »fől a fejet, de a hasat, ki a hős mellet!« Masiroznak a katonák már vagy két óra hossza óta »hapták«-ban, mint a hogy azt a »forserift« előírja; végre itt a pihenő s a fáradt legénység lehever a zöld fűre. A »prócák«-ból előkerül a rövidszaru pipa; a baka rágyújt, s úgy, amint ott a hasán fekszik, könyökével felpöckölli telyét, zápfogára veszi pipáját, eregetvén bodornál-bodorabb füstkarikákat: nem cserélne három beteg herczeggel.

Esik a hó; hideg szél fúj a vándor szeme

nak van baja, hogy olyan lassan huz? Megint megállítja a tulkokat. Előveszi azt a százsallangost, meg a makrát s rágyújt; azutan elégtűlten mosolyog a kéklő füstre és megindítja az ekét. Jól is megy a szántás; nincs annak az ekének semmi baja, a »Csákó« meg úgy huz, mint annak a rendje!

»Valami bajom van« — monologizál a nagyságos úr — »nem tudom, mi bajom lehet! Mintha akartam volna valamit tenni s elfelejtettem, hogy mit; pedig tudom bizonyosan, hogy valami dolgom volna, csak azt nem tudom, hogy mi? S olyan furcsán érzem magamat, mintha keresnék valamit s nem talál-nám; étvágyam nincsen ugyan még, de jól sem vagyok lakva, el nem tudom képzelní, mit is akartam tenni! Ejnye no, se kint se bent nincs maradásom, tudja a manó, mi a bajom pedig valami bajom van«

Jancsi te! Add ide a pipám s adjál tüzet!

Nincs a nagyságos úrnak semmi baja már;

gyunk vele, hogy csak féltérmetért irunk a »van« rovatába.

Felelet: Tűz és vas.

Hisz ez akkor tán egy második keleti kérdés, mely a dohánytergek körül felmerül? Nem, ez csak a bionok éven át tartó létérti nagy küzdelme, egy mellécsatározása. Igen, tűzzel, vassal. A tüzet a szalma szolgáltatja, amit ősszel föld forgatás előtt és tavasszal közvetlen a palánták kiültetése előtt a leendő dohányföldre hintünk és meggyújtunk, a vas: az ekevas.

Ez drága háboru! A szalmát így elpocskolni, mikor ennek kocsija ma is megér 5 forintot!

Azám, tehát a dohány mindég csak mint mellécsikk szerepeljen, a fő a buza meg szalmája, mert a birtok legbiztosabb jövedelmét ez adja? Jól van, de ha aztán holánként a dohány jövedelme 15 frt, ne zugalódjunk.

De miért a szalmát ősszel is a dohányföldön égetni, hisz a »pajor féreg« csak tavasszal mutatkozik?

Mert ezen »pajor« egy bogárkának a lárvája, mely ősszel a föld igen csekély mélységében, hasadékokban mint pete kényelmesen aluszka az ártatlanok álmát, várva a pacsirta költői csengését, a tavasz kikeletjét és vele együtt az oly jötevő kertész (kukás) dohánypalántákkal megvakított kosarárt, hogy nyomban kikeljen és mint azon magas hatóság által, melynek neve természet, a petéből előléptetett hernyó »pajor féreg« (a német községekben verm) a réa nézve oly nélkülözhetetlen kedvencz ételéhez, a fiatal dohánypalánt szára és tölevelei lakmározásához fogjon.

Jól van, tehát behozza-e a megmaradt dohány a vesztegetett szalma értékét?

Nagyon behozza; a hol a győzelem, ott a kárpótlás is. Tessék papirt elővenni és írót és kérek figyelmet.

Átlagosan egy töven terem 65 gram száraz dohány, 10 töven 650 gram, 100 töven 6⁵/₁₀ kilogram; ez már pedig megfelel ¹/₂ kocsi szalma értékének, a dohány értékét csak 23 krajczárba számítva kilogramonként, pedig az a legtöbb esetben többet ér.

Tekintve már most azt, hogy egy holdon 13200—13300 dohánypalánta van, mennyiszor 100 palánt áll rendelkezésre ezen »pajor hernyó« hadnak pusztításra. De hát a sok hiába eszközölt kiültetés munkájának értéke? Pedig egy egészséges »pajor féregnek« mi egy gyenge dohánypalánt, hisz ennek is csak a javát eszi meg, aztán keres szomszédpalántát; és az ilyen armádia néha sűrű csatárláncokban vonul fel; bizony ez ellen csak tűz és vas használ, meg ész és bátorság, de meg némi áldozat is.

A dohány a német országgyűlésen.

A német országgyűlésen szöbe került a dohánnyadó felemelése vagy esetleg a monopolum behozatala. Mint olvasóink az alábbiakból látni fogják, a kincstár képviselője a dohány- és itadaló felemeléséről szólott, mire az ellenzék mindjárt a monopolum behozatalára gondolt. A kincstár képviselője azonban erre mindjárt kijelentette, hogy erőslő sincsen.

A tárgyalásokat a »Deutsche Tabak-Zeitung« után a következőkben adjuk:

Burchard kincstári titkár a német birodalom 1886—87-iki költségvetése előirányzatának vitája alkalmával a következőket mondta: »Ha az államnak számos egyéb szükségletei végre kielégítetnek, úgy alkalom fog nyílni a dohány- és itadaló területén az államnak jóval tekintélyesebb jövedelmet nyújtani.«

A német dohánnyar újabb nyugtalanításának eme kijelentésére Richter Jenő képviselő így szólott:

»Szerényen, de világosan beszélt Burchard úr a dohánnyadó jelentékeny felemeléséről és több bevételről a dohány magasabb megadóztatása által. En bizonyára nem tünök ki a kormányhoz való tulságos bizalmam által, de ezen kijelentést valóban nem vártam az 1882-iki határozat után, mely által az országgyűlés minden pártja, a dohány-monopolum elvetése

után, úgy nyilatkozott, hogy a dohánnyar újabb megadóztatásával fel kell hagyni.

A kincstári titkár úr arról nem tett említést, vajlon eme bevételi többlete a dohánnyar az adó felemelése vagy a monopolum által nyeresékek-e.

A dolog lényegére nézve az teljesen közömbös, mert az elsőnek csak az lehetne czélja, hogy a dohánnyar lassú pusztulásnak tegye ki, úgy, hogy a folytatott adóprés befolyása alatt számára a monopolum mintegy megváltás fog feltűnni kinos létele mellett. Hogy mennyiben lehet azonban a pénzügyminister ur szavában bizni, azt mindjárt megkísértem kimutatni.

Midőn 7 hó előtt Mayr alállamtitkárnak a monopolum behozatalára vonatkozó furfangos nyilatkozatait a porosz képviselőházban felemeltem, hogy egyszer már lássam, mit hajtanak rá Berlinben, mit szolt erre Scholz pénzügyminister? Ugy adta elő az ügyet, mintha az pártunknak egy koros fogása lenne, hogy egy lehetséges dohánnyadó felemelésről beszélünk. »Az ön aggodalmait, így szolt, ugyanazon bizonyossággal fognak jelentőségükből veszíteni, minél tovább tart, hogy emez árnyék meg nem jelen s én azt hiszem, még jó ideig fog tartani, míg emez önök által felidézett árnyék megjelen.« Ime uraim, a választások épen elmúltak, 7 hó folyt azóta el, az árnyék itt van, és máris nagyon határozott alakot öltött. A dohánnyar, a kincstári titkár ur szerint, újabb zaklatásnak van kitéve.

Burchard kincstári titkár ki akarta mutatni, hogy szavait nem helyesen fogták fel; Richter képviselő fejtetéseiére így válaszolt:

»Richter képviselő úr szavaimból azt a következtést vonta, mintha én azt mondtam volna, hogy a dohánnyadónak jelentékeny felemelése van kitalálva helyezve. Ehhez új fejtetésekkel fűzött, hogy ez csak a monopolum behozatala által történhetik. Eme fejtetések hibás megértésen alapulnak; én azt mondtam, hogy az adóreform főfeladata a belső felhasználási adók területén fekszik, és én a repacukor-adó után a többiként a dohány- és itadaló jeleztem, a mint másképp nem is mondhattam, hogy a szövetséges kormányok feladatukat legelőbb abban látják, hogy a nyálkafogyasztásból magasabb bevételeket nyerhessenek. En tehát épen az ellenkezőt mondtam és csak általánosságban jeleztem a területet, a melyből magasabb bevételek aknazhatók ki.«

Eme nyilatkozat azonban nem akadályozta Maltzah-n-Gültz képviselőt, a konzervatívek egyik szónokát annak kijelentésében, hogy ő a kincstári titkár szavait először szintén úgy értelmezte, mintha az a dohánnyar kerülne a sor, azonban az utóbbi kijelentés, megnyugvására, ezen aggodalmát eloszlatja.

Mindenestre — írja a fent idézett lap — a kincstári titkár szavaiból kivehető, hogy terveivel, hogy a dohánnyar még jobban kinosza, még nem hagyott fel, s hogy rövidebb vagy hosszabb idő múlva újabb adó-kivetésekkel kell majd az országgyűlésnek foglalkoznia. Olvasóink számára legyen ez figyelmeztetés egységre és szorosabb összetartásra, mert csak szilárd egységűléssel lehet ellenállni a német dohánnyar ipart fenyegető veszélynek.

Vegyesek.

A budapest ferenczvárosi szivargyár.

A napokban volt alkalmunk a budapesti ferenczvárosi szivargyárat megtekinteni. Az igazgatóság szivessége egy ottani szakavatott hivatalnok kalauzolása mellett szemléltettem meg a kitévő gyárat.

E helyen nem akarok annak bírálásába bocsátkozni, mert az igen sok helyet foglalna el, de meg nem is volnék képes méltóan megírni mind azt a szepet, a mi ott elébünk tárul. S azonkívül meg fogják ezt tenni nálunk sokkal illetékesebbek, kiknek ígértem birjuk, hogy a gyárnak részletes leírását szivesek lesznek lapunkban közölni.

De nem mulaszthatom el mégis, hogy itt egy pár szót fel ne hozzak azon kelleme benyomásról, melyet a szivar jeles gyártása és a beosztás kitévő volta reám gyakorolt.

Az általános gyártás nézetem szerint a legmondosabban van kezelve. De különösen bámulatra ragadja az embert a csin, rend és tisztaság netovábbja, mely a szivargyártás helyiségeiben honol. Nem hiába, hogy a szakértők általánosan elismerik, hogy honi szivargyártásunk a világ bármely szivargyárával felveheti a versenyt, de igazán kalapot kell emelni azon lelkiismeretes munka végzése előtt, a mely itten folyik. Minden szivarfajhoz az előirt anyag ugyszólván egész pedans pontossággal lesz megválogatva.

D. V.

A magvaknak kénporral való keverése. Francia kertészek biztos állítása szerint nagyon hasznos a magvakat elvetés előtt kénporral keverni, hogy a kénpor a magvakra ragadjon. Ezen eljárást legjobban lehet ajánlani a dohánymagnál, minthogy ennek igen sok ellensége rovarral kell megküzdenie, a kénpor pedig a férgeseket távolítja a magtól. S még ezenkívül a növény tenyészését is elősegíti, mert a földben kénessavat terjeszt és ezáltal a növekedést nagyon elősegíti.

Falzból. Itt minden várakozás ellenére azt észlelték, hogy különböző helyeken a dohánnyar már most száritás végett kifüggesztetett és örvendetes módon szép árat nyert és pedig 24—30 márkát. Ezen észlelés egybekötve a komlókalmitás körülményével és az ez által feltelezett pénzüszükséglettel, más termelőket is tömegesen arra birt, hogy terményeiket szintén elhamarkodva kifüggeszessék. A következménye az volt, hogy a termés, a bordázat és a szár zöld lévén, visszautasították és ennek a további következménye el nem kerülhető tetemes árleszállítás volt. Hogy a termés a megromlásnak kitéve ne legyen, úgy a termelőnek a dohánnyar száritás végett újolag tel kell függeszteniük. — Szolgáljon eme jelenség intéstud a termelők számára, hogy dohánnyarukat lelkiismeretesen megvizsgálják, mielőtt kifüggesztik. Az előny úgy az ő saját, mint a vevő javára szolgálalnd.

Felölös szerkesztő és kiadó tulajdonos:

Daróczi Vilmos.

HIRDETÉS.

Az érdeklődők figyelmébe ajánljuk hirdetési rovatunkat, amely e czéira igen alkalmas, minthogy lapunk a vidéki gazdaközönség kezében megfordul. Különösen ajánljuk biztosító intézetek, gépgyárak, kötélverők, pipa és szivarzó eszközök készítőinek stb. szives figyelmébe.

Különbön bármennemű hirdetést elfogad a lap kiadóhivatala.

A hirdetési díjak a legjutányosabban számíthatnak fel.

A »Magyar Dohányujság«

kiadóhivatala

Budapest, V., alkotmány-utca 27.

A dohánnyartermelési bejelentésekhez a község előjáróságok által szabályszerűleg kiállítandó **közégi jegyzékek** szerkesztéséhez szükségelt **nyomatvány őr-lapok** és pedig külön az új **jelentkezők**, külön a **régi termelők**; külön a **terület szaporítást kérők** részére készletben vannak és megrendelésre **Rosenbaum Ignác** nyomdatulajdonosnál **Pakson** (Tolnamegye) utánvétellel vagy az árak előleges beküldése mellett postafordulattal megküldetnek.

Egy külv ár 6 kr., egy belv ár 6 kr.